

ЕКОНОМІКА ФІНАНСИ МЕНЕДЖМЕНТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НАУКИ І ПРАКТИКИ

ЕФМ

**"ЕКОНОМІКА. ФІНАНСИ. МЕНЕДЖМЕНТ:
актуальні питання науки і практики"**

**"ECONOMY. FINANCES. MANAGEMENT:
Topical issues of science and practical activity"**

Всеукраїнський науково-виробничий журнал

"ЕКОНОМІКА. ФІНАНСИ. МЕНЕДЖМЕНТ: актуальні питання науки і практики"

Всеукраїнський науково-виробничий журнал

ЕФМ

7' 2017 (23)

Заснований у 1997 році під назвою "Вісник Вінницького державного сільськогосподарського інституту". У 2010 – 2014 роках виходив під назвою "Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету" з 2015 року "Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики"

Свідоцтво про державну реєстрацію засобів масової інформації №21154-10954ПР від 31.12.2014 р.

Засновник

Вінницький національний аграрний університет

Редакційна колегія:

Головний редактор

доктор економічних наук, професор, академік НААН Калетнік Г.М.

Заступник головного редактора

кандидат економічних наук Кіреєва Е.А.

Члени редакційної колегії:

*доктор юридичних наук, професор Авдійський В.І. (Росія);
доктор, професор Белік П. (Словаччина); доктор економічних наук,
професор Буреннікова Н.В.; доктор економічних наук, доцент Вдовенко Л.О.;
кандидат економічних наук Гончарук І.В.; кандидат економічних наук Гончарук Т.В.;
доктор економічних наук, професор Горська О. (Словаччина); доктор економічних наук,
професор Гуцаленко Л.В.; доктор, професор Данн Дж. В. (США); доктор економічних
наук, професор, академік НААН Дем'яненко М.Я.; доктор економічних наук, професор,
академік НААН Жук В.М.; доктор економічних наук, професор,
академік НААН Кваша С.М.; доктор економічних наук, член-кореспондент НААН
Кириленко І.Г.; доктор економічних наук, професор Коляденко С.В.; доктор економічних
наук, професор Клепацкі Б. (Польща); доктор економічних наук, професор Мазур А.Г.;
доктор економічних наук, професор, академік НААН Малік М.Й.; доктор економічних наук,
професор Масленнікова Н.П. (Росія); доктор юридичних наук, доцент Мельничук О.Ф.;
кандидат економічних наук, доцент Мулик Т.О.; доктор економічних наук, професор,
академік НААН Панасюк Б.Я.; доктор економічних наук, доцент Польова О.Л.;
доктор економічних наук, професор Прутська О.О.; доктор економічних наук,
доцент Прямухіна Н.В.; доктор економічних наук, професор Свиноус І.В.;
доктор економічних наук, професор, академік НААН Сичевський М.П.;
кандидат економічних наук, доцент Томчук О.В.; доктор економічних наук,
доцент Ціхановська В.М.; кандидат економічних наук, доцент Шаманська О.І.;
доктор економічних наук, професор Шпикуляк О.Г.; доктор економічних наук, професор,
академік НААН Шпичак О.М.; кандидат економічних наук, доцент Янчук Г.В.*

Адреса редакції: **21008, Вінниця, вул. Сонячна, 3, тел. 52 - 07 - 37**
Сайт журналу: <http://efm.vsau.org/>, Електронна адреса: efm@vsau.vin.ua

*Відповідальний секретар редакції, кандидат сільськогосподарських наук,
доцент – Янчук В.І.,*

*літературний редактор-коректор і переклад іноземною мовою – Хомяковська Т.О.,
технічний секретар і оператор комп'ютерного набору – Пришляк Н.В.*

©Вінницький національний аграрний університет, 2017

"ECONOMY. FINANCES. MANAGEMENT:

Topical issues of science and practical activity"

Ukrainian Scientific and Production Journal

EFM

7' 2017 (23)

Founded in 1997 under the name "Herald of Vinnitsa State Agricultural Institute".

In 2010 - 2014 years was published under the name of "Collected Works of Vinnytsia National Agrarian University".

Since 2015 "Economy. Finances. Management: topical issues of science and practical activity".

Certificate of registration of mass media №21154-10954 PR from 31.12.2014

Founder:

Vinnytsia National Agrarian University

Editorial Board:

Chief editor

Doctor of Economic Sciences, professor, academician of NAAS of Ukraine **Kaletnik H.**

Assistant chief editor

Candidate of Economic Sciences **Kirieieva E.**

Editorial Staff Members:

Doctor in law, professor **Aydiyskyi V. (Russia)**; Doctor, professor **Belik P. (Slovakia)**;
Doctor of Economic Sciences, professor **Buriennikova N.**; Doctor of Economic Sciences,
associate professor **Vdovenko L.**; Candidate of Economic Sciences **Honcharuk I.**;
Candidate of Economic Sciences **Honcharuk T.**; Doctor of Economic Sciences,
professor **Horska E. (Slovakia)**; Doctor of Economic Sciences, professor **Hutsalenko L.**;
Doctor, professor **Dann J.V. (USA)**; Doctor of Economic Sciences, professor,
academician of NAAS of Ukraine **Demianenko M.**; Doctor of Economic Sciences, professor,
academician of NAAS of Ukraine **Zhuk V.**; Doctor of Economic Sciences, professor,
academician of NAAS of Ukraine **Kvasha S.**; Doctor of Economic Sciences, corresponding
member of NAAS of Ukraine **Kyrylenko I.**; Doctor of Economic Sciences, professor
Koliadenko S.; Doctor of Economic Sciences, professor **Klepatski B. (Poland)**; Doctor of
Economic Sciences, professor **Mazur A.**; Doctor of Economic Sciences, professor,
academician of NAAS of Ukraine **Malik M.**; Doctor of Economic Sciences,
professor **Maslennikova N. (Russia)**; Doctor in Law, associate professor **Melnychuk O.**;
Candidate of Economic Sciences, associate professor **Mulyk T.**;
Doctor of Economic Sciences, professor, academician of NAAS of Ukraine **Panasiuk B.**;
Doctor of Economic Sciences, associate professor **Polyova O.**; Doctor of Economic Sciences,
professor **Prutska O.**; Doctor of Economic Sciences, associate professor **Priamukhina N.**;
Doctor of Economic Sciences, professor **Svynous I.**; Doctor of Economic Sciences, professor,
academician of NAAS of Ukraine **Sychevskyi M.**; Candidate of Economic Sciences, associate
professor **Tomchuk O.**; Doctor of Economic Sciences, associate professor **Tsikhanovska V.**;
Candidate of Economic Sciences, associate professor **Shamanska O.**;
Doctor of Economic Sciences, professor **Shpykuliak O.**; Doctor of Economic Sciences,
professor, academician of NAAS of Ukraine **Shpychak O.**;
Candidate of Economic Sciences, associate professor **Yanchuk H.**

Address of editorial office: **21008, 3. Sonyachna Str, Vinnytsia, 52 - 07 - 37,**

Web site: <http://efm.vsau.org/>, e-mail: efm@vsau.vin.ua

Editor secretary - Candidate of Agricultural Sciences, Associate Professor - **Yanchuk V.**,
language corrector, translator - **Khomyakovska T.**,
technical secretary and computer operator - **Pryshliak N.**

©Vinnytsia National Agrarian University, 2017

ЗМІСТ

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

Т.О. МУЛИК, М.І. ГОРДІЄНКО. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІНСЬКОГО АНАЛІЗУ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ 7

ЕКОНОМІКА ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Л.В. ГУЦАЛЕНКО. ДЬЮ ДІЛІДЖЕНС – ГАРАНТ УСПІШНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ В БІЗНЕС-СФЕРІ 20

ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА

О.Ю. САМБОРСЬКА. СУЧАСНИЙ СТАН БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОДОЛАННЯ 32

ІННОВАЦІЙНА ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Н.М. ГУДЗЕНКО. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З ІНВЕСТИЦІЙНОЮ НЕРУХОМІСТЮ 41

ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ І СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Т.О. ЗІНЧУК, В.Є. ДАНКЕВИЧ, Н.М. КУЦМУС, О.Д. КОВАЛЬЧУК. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РИНКОВОГО ОБІГУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД 49

БІЗНЕС І ПІДПРИЄМНИЦТВО

Ю.В. СУСІДЕНКО. РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ СИСТЕМИ АПК 63

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЧИХ СИСТЕМ І СОЦІУМУ

О.А. АЛЕКСЕЄНКО. АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ М'ЯСОПРОДУКТОВОГО ПІДКОМПЛЕКСУ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ 73

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

Л.В. КОВАЛЬ. ОБЛІК ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЧИННОЇ МЕТОДОЛОГІЇ 83

Н.І. КОВАЛЬ. СУТНІСТЬ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ЯК ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ: ОБЛІКОВИЙ ТА УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ 93

ДИСКУСІЇ

Т.Г. КИТАЙЧУК. МОДЕРНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ: ПРОБЛЕМИ ПЕРЕХІДНОГО ПЕРІОДУ 108

ДУМКА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

Н.В. ГРИЩУК, В.Ф. БАБІЙЧУК. РИНОК БІОПАЛИВ ЯК ЕЛЕМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ 118

Ю.В. МАЗУР. ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА АПК УКРАЇНИ: СУТЬ, ЗНАЧЕННЯ ТА СУЧАСНИЙ СТАН 128

О.В. МЕЛЬНИК. ВИРОБНИЧІ РЕСУРСИ АГРАРНОГО СПРЯМУВАННЯ: ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЄВОСТІ НА МІКРО- ТА МАКРОРІВНЯХ НА ОСНОВІ СКЛАДОВИХ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ 137

Журнал внесено в оновлений перелік наукових фахових видань України з економічних наук під назвою **"ЕКОНОМІКА. ФІНАНСИ. МЕНЕДЖМЕНТ: актуальні питання науки і практики"** (підстава: Наказ Міністерства освіти і науки України 21.12.2015 №1328).

Включений до міжнародних наукометричних баз і каталогів наукових праць:
Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського, Україна, сайт: <http://nbuv.gov.ua>
Google Академія, сайт: <http://scholar.google.com.ua>

Матеріали друкуються українською, англійською і російською мовами.

Номер схвалено і рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Вінницького національного аграрного університету, протокол № 13 від 30 червня 2017 р.

Усі права застережені. Тексти статей, таблиці, графічний матеріал, формули захищені законом про авторські права. Передрук і переклад статей дозволяється за згодою авторів.

Відповідальність за зміст публікацій і достовірність наведених в них даних та іншої інформації, несуть автори статей. Висловлені у надрукованих статтях думки можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань.

Підписано до друку 30 червня 2017 року

Формат 60x84/8. Папір офсетний.

Друк офсетний. Ум. друк. арк. 15,0

Тираж 100.

Зам № 541

Віддруковано у
Вінницькому національному аграрному університеті
м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, 21008.

Свідоцтво про внесення до державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 5009 від 10.11.2015

CONTENTS

THEORY AND HISTORY OF ECONOMIC SOUGHT

T. MULYK, M. HORDIYENKO. METHODOLOGICAL APPROACHES TO MANAGEMENT ANALYSIS IN CONDITIONS OF INTEGRATION PROCESSES 7

ECONOMY AND EFFICIENCY OF PRODUCTION AND BUSINESS ACTIVITIES

L. GUTSALENKO. DUE DILIGENCE AS A GUARANTEE OF THE SUCCESS OF INVESTMENT PROJECTS IN THE BUSINESS AREA 20

DEMOGRAPHY, LABOR ECONOMICS, SOCIAL ECONOMICS AND POLITICS

O. SAMBORSKY. CURRENT STATE OF UNEMPLOYMENT IN UKRAINE AND THE WAYS TO OVERCOME IT 32

INNOVATIONS AND INVESTMENT ACTIVITIES

N. GUDZENKO. PECULIARITIES OF THE ACCOUNTING OF OPERATIONS WITH THE INVESTMENT REAL ESTATE 41

ISSUES OF ECONOMIC AND SOCIAL POLICY

T. ZINCHUK, V. DANKEVYCH, N. KUTSMUS, O. KOVALCHUK. SOCIO-ECONOMIC FEATURES OF AGRICULTURAL LAND MARKET CIRCULATION: DOMESTIC AND EUROPEAN EXPERIENCE 49

BUSINESS AND ENTREPRENEURSHIP

Y. SUSIDENKO. DEVELOPMENT STRATEGY FOR PROCESSING ENTERPRISES OF AGROINDUSTRIAL COMPLEX 63

PRACTICAL ASPECTS OF DEVELOPMENT OF PRODUCTION SYSTEMS AND THE SOCIETY

A. ALEKSIENKO. ANALYSIS OF THE OPERATION OF ENTERPRISES OF MEAT PRODUCTION SUB COMPLEX IN VINNYTSIA REGION 73

ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT

L. KOVAL. ACCOUNTING OF THE LANDS INTENDED FOR AGRICULTURAL USE IN TERMS OF CURRENT METHODOLOGY 83

N. KOVAL. THE ESSENCE OF INVENTORIES AS AN ECONOMIC CATEGORY: ACCOUNTING AND MANAGEMENT ASPECTS 93

DISCUSSION

T. KYTAICHUK. MODERNISATION OF ACCOUNTING IN PUBLIC SECTOR: PROBLEMS OF TRANSITION PERIOD 106

VIEWPOINT OF A YOUNG SCIENTIST

N. GRISCHUK, V. BABIYCHUK. MARKET OF THE BIOFUELS AS PART OF THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE AGRICULTURAL SECTOR OF UKRAINE 118

Y. MAZUR. GOVERNMENT SUPPORT OF AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX OF UKRAINE: ESSENCE, SIGNIFICANCE AND CURRENT STATE 128

O. MELNYK. INDUSTRIAL RESOURCES OF AGRARIAN DIRECTIVITY: COMPARATIVE CHARACTERISTIC OF THE FORCE FOR MIKRO- AND MAKROLEVEL ON THE BASIS OF COMPONENTS OF EFFICIENCY 137

The journal is entered on an updated list of scientific professional editions of Ukraine on economic sciences called "**Economy. Finances. Management: actual issues of science and practical activity**" (Resolution of Ministry of Education and Science of Ukraine №1328 from 21.12.2015).

Included with the international scientometric databases and directories of scientific publications:
The National Library V.I. Vernadsky, Ukraine, site: <http://nbuv.gov.ua>
Google Scholar website: <http://scholar.google.com.ua>

Materials are published in Ukrainian, English and Russian Languages.

Issue is approved and recommended to publish at the decision of the Academic Council of Vinnytsia National Agrarian University, Act № 13 from 30 June 2017

All rights are reserved. The texts of articles, tables, graphics, formulas are reserved by copyright. Reproduction and translation of articles are permitted with the consent of the authors. The authors of the articles are responsible for the content and accuracy of publications, presented data and other information. The views expressed in the articles do not necessarily reflect the views of the editorial board and do not impose any obligation on it.

Signed for printing **30 June 2017**
Format 60x84 / 8. Offset paper.
Offset Printing. pp. 15,0
Circulation 100.
№ 541

Published by Vinnytsia National Agrarian University
21008, Vinnytsia, 3 Soniachna str.
Subject of publishing activity license
SK №5009 from 10.11.2015

**Тематична спрямованість
Всеукраїнського науково-виробничого журналу
"ЕКОНОМІКА. ФІНАНСИ. МЕНЕДЖМЕНТ:
актуальні питання науки і практики"**

наукові та виробничі аспекти економічної та фінансової діяльності
суб'єктів в агропромисловій сфері та суміжних галузях,
соціально-економічного розвитку села

Шановні автори публікацій!

Статті мають бути оформлені згідно нормативів МОН України і вимог журналу (вимоги розміщені на сайті журналу: <http://efm.vsau.org/>), прохання надсилати на електронну адресу: efm@vsau.vin.ua

**До друку приймаються статті українською, російською,
англійською мовами, за такими рубриками:**

- ❖ Сторінка головного редактора
- ❖ Теорія та історія економічної думки
- ❖ Розвиток продуктивних сил і виробничих відносин
- ❖ Економіка та ефективність виробничо-господарської діяльності
- ❖ Економіка природокористування і охорони навколишнього середовища
- ❖ Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика
- ❖ Інноваційна та інвестиційна діяльність
- ❖ Проблеми економічної і соціальної політики
- ❖ Бізнес і підприємництво.
- ❖ Ринок. Ціноутворення. Інфраструктура
- ❖ Логістика і транспорт
- ❖ Менеджмент та маркетинг
- ❖ Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці
- ❖ Соціальна сфера. Розвиток територій
- ❖ Світова економіка та зовнішньоекономічна діяльність
- ❖ Інституційні проблеми економіки, фінансів, менеджменту та права
- ❖ Практичні аспекти розвитку виробничих систем і соціуму
- ❖ Фінансово-кредитне забезпечення і податкова політика
- ❖ Бухгалтерський облік, аналіз та аудит
- ❖ Дискусії
- ❖ Думка молодого вченого
- ❖ Апробація економічних досліджень
- ❖ Новини економіки, фінансів і менеджменту
- ❖ Новини законодавства
- ❖ Видання з актуальних проблем економіки, фінансів і менеджменту
- ❖ Вітальні проєкти
- ❖ Повідомлення
- ❖ Наші дописувачі

УДК 338.434 (477)

**ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА АПК
УКРАЇНИ: СУТЬ, ЗНАЧЕННЯ ТА
СУЧАСНИЙ СТАН ©**

**Ю.В. МАЗУР, здобувач,*
фахівець I категорії
відділу аспірантури і
докторантури,
Вінницький національний
аграрний університет
(м. Вінниця)**

У статті розглянуто суть та значення державної підтримки аграрного сектору економіки України, її сучасний стан та вплив на діяльність агропідприємств. Акцентовано увагу на основних нововведеннях фінансової підтримки агропромислового комплексу (АПК) на 2017 рік з державного бюджету.

Окремо виділено ряд проблем агропромислового комплексу та шляхи їх вирішення для покращення стану сільськогосподарського (с.-г.) виробництва, оскільки державна підтримка та ефективне с.-г. виробництво значно впливають і на розвиток галузі в цілому, і на підвищення конкурентоспроможності, і на соціальну інфраструктуру села.

В свою чергу, при розгляді даної тематики було досліджено способи та напрями здійснення державної підтримки. Проведено аналіз динаміки її показників, на основі чого сформовано обґрунтовані висновки про розвиток державної підтримки та зміни в ній. Наведено статистичні дані помісячного розподілу прямої підтримки АПК у вигляді дотацій, як однієї із форм проведення фінансової підтримки.

Ключові слова: агропромисловий комплекс, сільське господарство, державна підтримка, асигнування, дотації, державний бюджет, бюджетна програма, загальний фонд, спеціальний фонд.

Рис. 3. Табл. 3. Літ. 11.

Постановка проблеми. Аграрний сектор економіки держави, яка була і є аграрною, є одним із найважливіших сфер виробництва України. Сьогодні, як ніколи, розвиток аграрного сектору в умовах конкурентного середовища безумовно залежить від державної підтримки. Адже ефективний розвиток аграрного сектору в цілому впливає на розвиток аграрних підприємств, гарантує продовольчу безпеку держави, дає можливість вітчизняним сільськогосподарським виробникам бути високоефективними та конкурентоспроможними на внутрішньому та зовнішньому ринках, покращує та відновлює соціальну інфраструктуру в селах і т.д.

Досить вдало зазначила Н.Д. Трач, що потреба у фінансовій підтримці й фінансовому захисті АПК зумовлюється не лише сезонністю виробництва, циклічністю, великим періодом кругообігу капіталу, а й тим, що аграрна сфера дає 90% продовольчих ресурсів держави. Вона вважає, що державна підтримка

© Ю.В. МАЗУР, 2017

* Науковий керівник: доктор економічних наук Калетнік Г.М.

сільськогосподарського виробництва в Україні має бути спрямована на забезпечення отримання прибутковості виробництва на рівні, що забезпечує розширене відтворення, формування передумов для збереження та комплексного розвитку сільських територій, задоволення потреб населення України в якісних і доступних продуктах харчування [1].

Проте державна підтримка в Україні є недостатньою та “бажає кращого”. Тому саме це, певною мірою, сприяло створенню монополій та олігополій, розвитку економічної нестабільності, цінової невизначеності, недофінансування з боку держави та ряду інших проблем, які зображено на рисунку 1. Він відображає гостроту проблеми, при якій постає необхідність пошуку шляхів залучення нових асигнувань у сільське господарство та більш раціонального і цілеспрямованого надання державної допомоги.

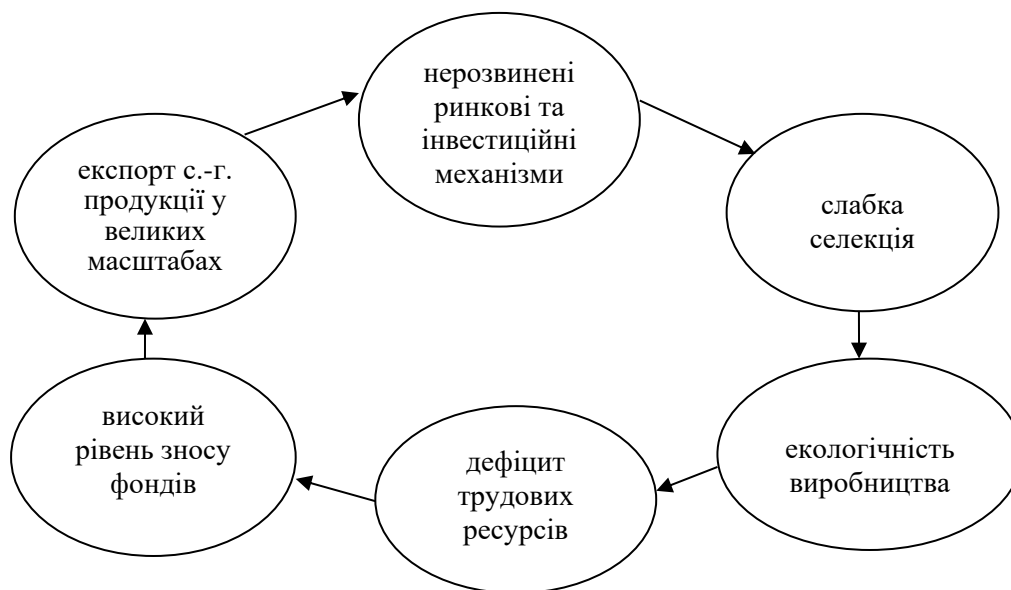

Рис. 1. Проблеми АПК

Джерело: розроблено автором

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми та питання теоретичного та практичного значення державної підтримки АПК розглянуті у працях таких вітчизняних науковців, як: В. Гмиря [5], І. Конєва [4], Г. Калетнік [10], Г. Павлова [2], Н. Трач [1]. Усі вони в своїх наукових працях приділяють значну увагу теоретичному підходу до вирішення проблем. Однак дана тематика потребує постійного оновлення фактів, більш детального та поглибленого дослідження.

Формулювання цілей статті. Мета даної статті полягає у вивченні дефініції поняття “державна підтримка”, дослідженні та аналізі сучасного стану державної фінансової підтримки аграрних підприємств, вивченні її впливу на ефективність функціонування агропромислового комплексу України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні на законодавчому рівні не затверджено основного трактування поняття “державна підтримка”. Найчастіше воно ототожнюється з такими поняттями, як “система державного регулювання”, “фінансова підтримка”, “система бюджетної підтримки”, “державна допомога аграрному сектору” та іншими. Тому доцільно звернути увагу на бачення даного поняття вітчизняними науковцями, що зображено у таблиці 1 [2].

Зміст поняття “державна підтримка”

№ п/п	Автор	Поняття
1.	Сучасний економічний словник	Державна підтримка – це спосіб формування еквівалентних відносин в рамках агропромислового комплексу або народногосподарського комплексу з метою забезпечення економічної рівноваги.
2.	Андрусенко Г.О.	Державна підтримка – фінансова підтримка сільського господарства, метою якої є забезпечення стійкого розвитку сільськогосподарського виробництва і на цій основі задоволення внутрішнього попиту на продовольство, а промисловості – на сировину, створення умов для соціального розвитку села.
3.	Єщенко П.С., Палкін Ю.І.	Піднесення аграрного сектора в Україні залежить від державної підтримки. Це означає, що держава бере на себе витрати на проведення наукових досліджень у галузі сільського господарства, а також на підготовку кадрів; за рахунок державних коштів здійснює охорону зовнішнього середовища; надає с.-г. підприємствам і фермерам фінансову допомогу переважно у вигляді кредитів; контролює ціни і забезпечує їхній паритет, який полягає в тому, що кожного року сільський виробник в обмін на певний обсяг с.-г. продукції має отримувати товари і послуги.
4.	Мухіна О.	Державна підтримка – це спосіб захисту інтересів сільськогосподарських товаровиробників, який розглядається не тільки як тактичний прийом, але і як стратегічний ресурс, направлений на вирішення перспективних завдань розвитку сільського господарства, в тому числі зменшення рівня безробіття на селі, підвищення рівня оплати праці, створення нових робочих місць, розвиток соціальної та інженерної інфраструктури.

Джерело: сформовано автором на основі узагальнення результатів дослідження

Як бачимо, сьогодні поняття “державна підтримка” трактують по-різному, але окреслюють при цьому спільну мету, яка полягає в розвитку с.-г. виробництва та відновленні соціальної інфраструктури села.

Держава, безумовно, повинна надавати фінансову підтримку на здійснення заходів, що мають досить важливе значення для розвитку сільськогосподарського виробництва, оскільки вони не можуть бути профінансовані в повному обсязі сільськогосподарськими підприємствами за рахунок власних коштів або кредитів комерційних банків. Державна підтримка сільського господарства в Україні охоплює бюджетне фінансування програм і заходів, які спрямовуються на розвиток галузі, пільговий режим оподаткування, часткову компенсацію процентних ставок за користування кредитами комерційних банків, списання безнадійної заборгованості перед бюджетом. Бюджетні кошти необхідні для підтримки процесу розширеного відтворення в сільському господарстві; для стримування інфляційних процесів і захисту інтересів споживачів сільськогосподарської продукції [3].

Державна фінансова підтримка розвитку агропромислового комплексу в Україні здійснюється за такими формами [4]:

- непряма державна підтримка (надання податкових пільг);
- пряма державна підтримка (бюджетні асигнування, бюджетні позики).

Основними напрямками державної підтримки АПК за рахунок коштів державного бюджету є:

- пряма бюджетна підтримка сільськогосподарських товаровиробників у вигляді субсидій, дотацій, компенсацій, де кошти спрямовувалися суміжним галузям, а також на підвищення платоспроможності товаровиробників і покращення їх інвестиційної привабливості;
- підтримка короткострокового грошового кредитування сезонних витрат товаровиробників АПК на пільгових умовах;
- державна підтримка забезпечення підприємств й організацій агропромислового комплексу машинобудівною продукцією на базі довгострокової оренди (лізингу);
- спеціалізована державна підтримка з окремих напрямів: розвиток фермерства, створення сезонних запасів запасних частин, централізованих фондів насіння й ветеринарних препаратів і т. п.;
- державне безповоротне фінансування капітальних вкладень в АПК, а також інвестицій у межах централізованих і децентралізованих цільових програм;
- безповоротне фінансування інвестицій у межах цільових програм, що проводяться на конкурсній основі, а також надання державних гарантій щодо залучених інвестиційних кредитів;
- фінансування розвитку системи аграрної освіти й науки [5].

Процедура бюджетного фінансування агропромислового комплексу регулюється Законом України “Про Державний бюджет України на 2017 рік” та “Про державну підтримку сільського господарства України”, а порядок витрачання бюджетних коштів щорічно визначається окремими постановами Кабінету Міністрів України.

У бюджеті-2017 уряд передбачив стимули для розвитку ключових сфер економіки, які є головними інвесторами бюджету. У першу чергу, це стосується сільського господарства. Згідно Закону України “Про Державний бюджет України на 2017 рік” аграрії отримуватимуть дотації у розмірі 1% від виробленої ними продукції протягом 5 років.

У 2017 році фінансова підтримка АПК становить 5,5 млрд гривень. Державний бюджет-2017 також передбачив нововведення у фінансовій підтримці АПК, а саме:

- збільшено до 300 млн грн видатки на здешевлення кредитів підприємствам АПК;
- вперше за три роки держбюджетом на 2017 рік виділено кошти на селекцію та відтворення водних біоресурсів; на фінансування програми “Селекція у рибному господарстві та відтворення водних біоресурсів у внутрішніх водоймах та в Азово-Чорноморському басейні” у бюджеті закладено 40 млн грн;
- 75 млн грн виділено за програмою “Державна підтримка розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників і нагляд за ними”, що дасть можливість збільшити площі закладання багаторічних насаджень та стимулюватиме розвиток інфраструктури по збереженню плодово-ягідної продукції та винограду;
- 210 млн грн передбачено на підтримку галузі тваринництва [6].

Державну підтримку АПК України на 2017 рік у сумі 5,5 млрд гривень розподіляють на дві частини: на пряму підтримку АПК у вигляді дотацій – 4 млрд грн та на програми розвитку АПК – 1,5 млрд грн. Детальніший розподіл коштів державної підтримки зображено на рис.2 [7].

Рис.2. Державна підтримка АПК

Джерело: сформовано за [7]

Помісячний розподіл бюджетних асигнувань за бюджетною програмою 2801580 “Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників” за напрямом “Бюджетна дотація для розвитку сільськогосподарських товаровиробників та стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції” окреслений у таблиці 2 [8].

Таблиця 2

Помісячний розподіл прямої підтримки агропромислового комплексу у вигляді дотацій

<i>Загальний фонд</i>												
січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень	Всього
	89 508,3	88 235,3	39 597,1	24 857,7	31 339,4	41 925,9	91 083,3	112 661,3	131 119,4	98 129,7	174 542,6	923 000,0
<i>Спеціальний фонд</i>												
8 482,5	23 291,4	23 056,8	96 412,0	310 261,3	311 871,0	340 742,7	393 965,8	400 560,0	425 853,2	378 748,9	363 754,4	3 077 000,0
<i>РАЗОМ</i>												
8 482,5	112 799,7	111 292,1	136 009,1	335 119,0	343 210,4	382 668,6	485 049,1	513 221,3	556 972,6	476 878,6	538 297,0	4 000 000,0

Джерело: сформовано за [8]

Дослідивши помісячний розподіл прямої підтримки АПК у вигляді дотацій, можна зробити висновок, що найбільша сума підтримки виділена на вересень місяць у сумі 513221,3 тис. грн; жовтень – 556972,6 тис. грн та грудень – 538297,0 тис. грн.

Якщо розглядати окремо загальний та спеціальний фонд, то виявлено, що сума підтримки спеціального фонду більша від суми загального фонду на 2154000,0 тис. грн. Це явище очевидне, адже спеціальний фонд – це кошти, що надходять з конкретною метою і використовуються на відповідні видатки за рахунок цих надходжень, а в нашому випадку, цією метою є фінансова підтримка АПК.

Ознайомившись із показником державної підтримки АПК на 2017 рік, проведемо аналіз динаміки змін показників фінансової підтримки АПК України протягом 2012-2017 рр., табл.3 [4].

Таблиця 3

**Динаміка видатків загального фонду Державного бюджету України,
млрд грн**

Показники	Роки						Відхилення (+; -) 2017/2012
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Видатки Державного бюджету (всього)	360,5	363,6	384,6	554,6	642,3	735,4	374,9
Міністерство аграрної політики та продовольства	8,6	8,4	3,5	1,7	1,6	5,5	-3,1
Відсоток до загального обсягу видатків	2,39	2,3	0,9	0,3	0,25	0,7	-1,69

Джерело: сформовано за [4]

Проведений аналіз динаміки змін показників фінансової підтримки АПК України (Міністерство аграрної політики та продовольства) підтверджує те, що фінансова підтримка АПК у 2017 році в порівнянні з 2012 роком зменшилась на 3,1 млрд грн, проте в порівнянні з двома останніми роками (2015-2016 рр.) прослідковувалась тенденція до збільшення. Показник 2017 року в порівнянні із 2015 роком збільшився на 3,8 млрд грн, із 2016 р. – на 3,9 млрд грн.

Рис. 3. Шляхи вирішення проблем державної підтримки АПК

Джерело: сформовано за [9]

Однак, виявлене зростання підтримки АПК не є позитивним результатом, враховуючи те, що значення відсотка до загального обсягу видатків у 2017 році становить 0,7%, у 2016 р. – 0,25%, у 2015 р. – 0,3%. А згідно з законодавством нашої держави питома вага видатків державної підтримки АПК має становити не менше 5% видаткової частини Державного бюджету. Реальні обсяги фінансування не досягають задекларованих показників.

Для вирішення описаних в нашому дослідженні проблем державної підтримки АПК, варто застосувати один із основних аспектів Стратегії розвитку аграрного сектора «3+5», а саме, реформу держпідтримки, яка зображена на рисунку 3 [9].

Висновки. Отже, підсумки проведеного дослідження свідчать про те, що для ефективного функціонування агропромислового комплексу, забезпечення продовольчої безпеки країни, стимулювання розвитку сільських територій, збереження навколишнього середовища, підвищення якості й екологічної безпечності виробництва сільськогосподарської продукції та еквівалентного ціноутворення обов'язково необхідна державна підтримка. Державна підтримка буде ефективно впливати на розвиток АПК України за умови дотримання певних критеріїв, зокрема:

- повний обсяг її фінансування;
- її сума дорівнює не менше, або навіть більше 5% видаткової частини Державного бюджету;
- здійснення розподілу підтримки у повній прозорості;
- зосередження держпідтримки у бік дрібних виробників (фермерів).

Список використаних джерел

1. Трач Н.Д. Державна підтримка як чинник забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарського виробництва [Електронний ресурс] / Н.Д. Трач // Економічний блок досліджень. – 2013. – № 31. – Режим доступу: <http://sophus.at.ua>.
2. Павлова Г.Є. Державна підтримка як складова системи державного регулювання аграрного сектора економіки [Електронний ресурс] / Г.Є. Павлова // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 11. – Режим доступу: <http://www.investplan.com.ua>.
3. Зінченко Т.В. Державна фінансова підтримка сільського господарства в Україні [Електронний ресурс] / Т.В. Зінченко. – Режим доступу: <http://intkonf.org>.
4. Конєва І.І. Державна фінансова підтримка підприємств АПК: стан та стратегія розвитку / І.І. Конєва // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – Випуск 14. – С. 802-806.
5. Гмиря В.П. Державна підтримка фінансування аграрного виробництва України [Електронний ресурс] / В.П. Гмиря // Економіка і управління підприємствами. – 2016. – № 3(23). – Режим доступу: <http://fp.cibs.ubs.edu.ua>.
6. АПК [Електронний ресурс] / Чесний бюджет. – Режим доступу: <http://budget2017.info>.
7. Аграрний бюджет-2017 [Електронний ресурс] / AgroPolit. – Режим доступу: <https://agropolit.com>.
8. Помісячний розподіл асигнувань [Електронний ресурс] / Міністерство аграрної політики та продовольства України. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua>.
9. Стратегія розвитку аграрного сектора «3+5» [Електронний ресурс] / Міністерство аграрної політики та продовольства України. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua>.
10. Калетнік Г.М. Державна фінансова підтримка сільськогосподарських товаровиробників / Г.М. Калетнік, Н.В. Пришляк // Економіка АПК. – 2010. – №8. – С.52-55.

11. Про Державний бюджет України на 2017 рік [Електронний ресурс]: Закон України від 21.12.2016 р. № 1801-VIII. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.

Список використаних джерел у транслітерації/References

1. Trach N.D. Derzhavna pidtrymka yak chynnyk zabezpechennya konkurentospromozhnosti silskohospodarskoho vyrobnytstva [Elektronnyi resurs] / N.D. Trach // Ekonomichnyy blok doslidzhen'. – 2013. – № 31. – Rezhym dostupu: <http://sophus.at.ua>.
2. Pavlova H.E. Derzhavna pidtrymka yak skladova systemy derzhavnoho rehulyuvannya ahrarnoho sektora ekonomiky [Elektronnyi resurs] / H.E. Pavlova // Investytsiyi: praktyka ta dosvid. – 2013. – № 11. – Rezhym dostupu: <http://www.investplan.com.ua>.
3. Zinchenko T.V. Derzhavna finansova pidtrymka silskoho hospodarstva v Ukrayini [Elektronnyi resurs] / T.V. Zinchenko. – Rezhym dostupu: <http://intkonf.org>.
4. Konyeva I.I. Derzhavna finansova pidtrymka pidpryemstv APK: stan ta stratehiya rozvytku / I.I. Konyeva // Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky. – 2016. – Vypusk 14. – S. 802-806.
5. Hmyrya V.P. Derzhavna pidtrymka finansuvannya ahrarnoho vyrobnytstva Ukrainy [Elektronnyi resurs] / V.P. Hmyrya // Ekonomika i upravlinnya pidpryemstvamy. – 2016. – № 3(23). – Rezhym dostupu: <http://fp.cibs.ubs.edu.ua>.
6. APK [Elektronnyi resurs] / Chesnyy byudzhet. – Rezhym dostupu: <http://budget2017.info>.
7. Ahrarnyy byudzhet-2017 [Elektronnyi resurs] / AgroPolit. – Rezhym dostupu: <https://agropolit.com>.
8. Pomisyachnyy rozpodil asyhnuvan [Elektronnyi resurs] / Ministerstvo ahrarnoyi polityky ta prodovolstva Ukrainy. – Rezhym dostupu: <http://minagro.gov.ua>.
9. Stratehiya rozvytku ahrarnoho sektora «3+5» [Elektronnyi resurs] / Ministerstvo ahrarnoyi polityky ta prodovol'stva Ukrainy. – Rezhym dostupu: <http://minagro.gov.ua>.
10. Kaletnik H.M. Derzhavna finansova pidtrymka silskohospodarskykh tovarovyrobnykiv / H.M. Kaletnik, N.V. Pryshlyak // Ekonomika APK. – 2010. – №8. – S.52-55.
11. Pro Derzhavnyy byudzhet Ukrainy na 2017 rik [Elektronnyi resurs]: Zakon Ukrainy vid 21.12.2016 r. № 1801-VIII. – Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua>.

ANNOTATION

GOVERNMENT SUPPORT OF AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX OF UKRAINE: ESSENCE, SIGNIFICANCE AND CURRENT STATE

MAZUR Yuliia,
*Specialist of the 1st category of
Post-graduate and Doctorate Department,
Vinnytsia National Agrarian University
(Vinnytsia)*

The article discusses the essence and importance of state support of agrarian sector of Ukraine's economy, its current state and impact on the activities of agricultural enterprises. The attention is focused on major innovations of the financial support for agro-industrial complex (AIC) in the state budget of 2017.

Besides, the article highlights a number of problems of agro-industrial complex and ways of their solution to improve the condition of agricultural production, since government support and effective agricultural production significantly influence the development of the industry as a whole, increasing its competitiveness and social infrastructure of the village.

In turn, during the consideration of the subject the ways and directions of realization of state support were explored. The analysis of dynamics of the indicators was made, on the ground of which the reasonable conclusions about the development of state support and its changes were formed. It is shown the statistics of monthly distribution of direct support to agribusiness in the form of grants, as one of the forms of financial support.

Keywords: agro-industrial complex, agriculture, government support, allocations, subsidies, state budget, budget program, general fund, special fund.

Fig. 3. Tabl. 3. Lit. 11.

АННОТАЦИЯ ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОДДЕРЖКА АПК УКРАИНЫ: СУТЬ, ЗНАЧЕНИЕ И СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ

*Мазур Юлия Владимировна,
специалист I категории
отдела аспирантуры и докторантуры,
Винницкий национальный аграрный университет
(г. Винница)*

В статье рассмотрены суть и значение государственной поддержки аграрного сектора экономики Украины, её современное состояние и влияние на деятельность агропредприятий. Акцентировано внимание на основные нововведения финансовой поддержки агропромышленного комплекса (АПК) на 2017 год из государственного бюджета.

Отдельно выделен ряд проблем агропромышленного комплекса и пути их решения для улучшения состояния сельскохозяйственного (с.-х.) производства, так как государственная поддержка и эффективное сельскохозяйственное производство значительно влияют и на развитие отрасли в целом, и на повышение конкурентоспособности, и на социальную инфраструктуру села.

В свою очередь, при рассмотрении данной тематики были исследованы способы и направления осуществления государственной поддержки. Проведён анализ динамики её показателей, на основании чего сформированы выводы о развитии государственной поддержки и изменений в ней. Приведены статистические данные помесячного распределения прямой поддержки АПК в виде дотаций как одной из форм осуществления финансовой поддержки.

Ключевые слова: агропромышленный комплекс, сельское хозяйство, государственная поддержка, ассигнования, дотации, государственный бюджет, бюджетная программа, общий фонд, специальный фонд.

Рис. 3. Табл. 3. Лит. 11.

Інформація про автора

МАЗУР Юлія Володимирівна – фахівець I категорії відділу аспирантури і докторантури, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 5, e-mail: mazurisa@ukr.net).

MAZUR Yuliia – Specialist of the 1st Category of Post-graduate and Doctorate Department, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsia, Sonyachna Str., 5, e-mail: mazurisa@ukr.net).

МАЗУР Юлия Владимировна – специалист I категории отдела аспирантуры и докторантуры, Винницкий национальный аграрный университет (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 5, e-mail: mazurisa@ukr.net).

